

Iryna Mudra

Assoc. Prof. PhD.

Department of Journalism and Mass Communication

Lviv Polytechnic National University,

ariane@ukr.net

CECHY ROZPOZNAWANIA WOJOWNIKÓW INFORMACYJNYCH (BOTŁ W, TROLLI I LOMŁ W) W SIECIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

© *Mudra Iryna, 2020*

W sieciach społecznych wojna informacyjna jest w pełnym rozkwicie. W wielu krajach są informacyjni wojownicy czy wojownicy klawiatury, których celem jest zniszczenie i wyeliminowanie wroga, walka z pojawiającymi się w sieci fake newsami, nieprawdziwymi informacjami i zmienianie opinii społeczeństwa w przestrzeni informacyjnej. Głównym polem ich bitwy są sieci społeczne. Codziennie w sieciach społecznych są miliony ludzi na całym świecie, którzy wymieniają się doświadczeniami, wiadomościami, omawiają ważne tematy, dyskutują i czerpią ważne informacje dla siebie. Więc po prostu jest idealne pole dla wojowników informacyjnych.

Wojownicy informacyjni tworzą i rozpowszechniają manipulacyjne, często nieprawdziwe informacje w celu zastraszenia, wprowadzenia w błąd, przekonania ludzi o własnej racji. Trolle również wchodzą w dyskusje z rzeczywistymi użytkownikami. A ci ludzie, którzy znają informację prawdziwą albo wątpią w rozpowszechnioną przez trolle informację nieprawdziwą są zastraszeni.

Były przypadki prawdziwe, gdzie wojownicy informacyjni atakowali ludzi na ulicach. Dziennikarka z Fin walcząca przez wiele lat z trollami oznajmiła, iż trolle zaczęły ją ścigać, zastraszać w sieciach społecznych i życiu realnym.

Za wojownikami zawsze stoją ich zamawiający, którzy płacą za ich usługi, a także tworzą i poprawiają ich zadania. Praca trolej i botów jest niebezpieczna, ponieważ może prowadzić do nieprzewidywalnych skutków w społeczeństwie od zwykłych rozmów w mediach do rewolucji społecznej.

Większość zwykłych użytkowników sieci społecznych nie jest w stanie rozpoznać gdzie jest konto realnego użytkownika sieci społecznej, a gdzie jest wojownik, który stara się ich wprowadzić w błąd. Dlatego w tym artykule, na podstawie własnego badania przedstawiamy metody rozpoznawania botów, trolej i łomów.

W artykule zostało omówione pojęcie “trolling”, opisana historia tego terminu. Klasyfikujemy wojowników informacyjnych, którzy pracują w sieciach społecznych. Przedstawiliśmy ich różnice i specyfikę pracy. Wymieniliśmy metody i cele pracy tych wojowników informacyjnych. A także zostały wymienione sposoby walki z wojownikami informacyjnymi w sieci Internet.

Słowa kluczowe: armia informacyjna; trolle; boty; łomy; wojownicy informacyjni; wojownicy klawiatury.

Ірина Мудра

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПІЗНАВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВОЇНІВ (БОТІВ, ТРОЛІВ І ЛОМІВ) У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

У соціальних мережах інформаційна війна у розпалі. Нині у багатьох країнах є інформаційні війська, які мають за мету знищити та ліквідувати ворога, змінити думку

опонентів та суспільства в інформаційному просторі. Важливим полем їх битви є соціальні мережі, адже саме у соціальних мережах щодня перебувають мільйони людей у всьому світі, де вони спілкуються, обмінюються досвідом, діляться новинами, обговорюють важливі теми, дискутують та черпають важливу для себе інформацію. Тому саме на них спрямована діяльність інформаційних воїнів.

Інформаційні воїни створюють та поширюють маніпулятивну, часто неправдиву інформацію для того, аби налякати, дезінформувати, переконати людей у потрібних для них думках. Також тролі вступають у дискусії з реальними користувачами, а тим, хто їх розкриває або ставить під сумнів поширену ними інформацію, погрожують та залякують їх.

За інформаційними воїнами завжди стоять їхні замовники, які оплачують їхні послуги та формують і коригують їхні завдання. Діяльність тролів та ломів загрозна, адже може призводити до непередбачуваних наслідків у суспільстві, починаючи від звичайних дискусій у соціальних мережах до революції.

Часто звичайні користувачі соціальних мереж не вміють розрізнити, де реальний користувач соціальної мережі, а де інформаційний воїн, який має на меті ввести в оману. Тому в цій статті, на основі власного дослідження, наводимо методи розпізнавання ботів, тролів та ломів (експертів).

У статті розглянуто поняття “тролінг”, описано історію виникнення цього терміна. Класифіковано інформаційних воїнів, які працюють у соціальних мережах. З’ясовано їхні відмінності та описано специфіку роботи. Названо методи і завдання цих інформаційних воїнів, а також наведено методи боротьби з інформаційними воїнами у всесвітній мережі інтернет.

Ключові слова: інформаційні війська; тролі; боти; ломі; медіаграмотність.

Iryna Mudra

FEATURES OF RECOGNITION OF INFORMATION WARRIORS (BOTS, TROLLS AND HOUSES) IN SOCIAL NETWORKS

In social networks, information warfare is in full swing. Today, in many countries, there are information troops that aim to destroy and eliminate the enemy, change the mindset of the opponents and society in the information space. A significant field of their battle is social networks. After all, it is in social networks that every day there are millions of people around the world where they communicate, share experiences, share news, discuss relevant topics, discuss and draw valuable information for themselves, which is why the activity of informational warriors is aiming at them.

Information warriors create and distribute manipulative, often false information, to scare, misinform, convince people of the information they need. Also, trolls enter into discussions with real users, and those who disclose them or doubt their public information - threaten and intimidate.

Informational warriors always have customers, who pay for services and shape and correct tasks. The activities of trolls are threatening, as it can lead to unpredictable consequences in society ranging from the usual discussions in social networks to the revolution.

Often, ordinary social network users are not able to distinguish where the real user of the social network, and where the informational warrior, which is intended to mislead. Therefore, in this article, based on our research, we give methods for recognizing bots and trolls.

The article deals with the concept of “trolling”, describes the history of the occurrence of this term, classified information warriors who work in social networks. We give their

differences and their specifics. We give the methods and tasks of these information warriors are named. And also means of combating informational warriors.

Key words: information troops; trolls; bots; scum; media literacy.

Znaczenie badań. Wojna informacyjna jest rodzajem nowej wojny, a jej bronią jest słowo. Wojna informacyjna rozgrywa się nie tylko na Ukrainie, w Syrii i Stanach Zjednoczonych, ale także w innych krajach świata. Jej wojownicy to dziesiątki, setki dziennikarzy, copywriterów, blogerów i innych profesjonalistów, którzy wykorzystują różne technologie manipulowania informacją w celu wpływania na umysły ludzi i zarządzania nimi. A ich polem bitwy są media, blogi, forumy i sieci społecznościowe. W ostatnich latach można obserwować duże pole bitwy w sieciach społecznościowych. Właśnie w sieciach społecznościowych miliony ludzi na całym świecie komunikują się, dzielą się informacją, dyskutują, omawiają kwestie, które ich dotyczą. Sieci społecznościowe są również ważnym źródłem informacji dla dziennikarzy w wielu mediach. Dlatego sieci społecznościowe są idealną platformą do prowadzenia wojny informacyjnej.

Na dzień dzisiejszy są dziesiątki, a może i setki botowych gospodarstw specjalizujących się w przygotowywaniu i szkoleniu do walki w dziedzinie informacji. Niestety główny atak takich wojowników informacyjnych skierowany jest do zwykłych użytkowników sieci społecznościowych. Takie botowe gospodarstwa tworzą botów, trolli, łomów i ekspertów. Każdy rodzaj takiego żołnierza informacyjnego będzie rozpatrywany bardziej szczegółowo.

Celem badania jest pokazanie, jak zidentyfikować wojowników informacyjnych w sieciach społecznościowych.

Podstawowa prezentacja. Bot to specjalny program, który tworzy fałszywe konta i rozprowadza manipulacyjne wiadomości na fałszywych kontach. Obecnie na rynku jest wiele firm, które oferują utworzenie takich botów, a cena ich usług jest dość przystępna. Aby odróżnić bota od prawdziwego konta człowieka wystarczy spojrzeć na następujące szczegóły: datę utworzenia konta. Po przeprowadzeniu analizy około stu kont z 2019 roku zauważyliśmy, że znaczna ich część powstała w 2019 roku przed wyborami prezydenckimi na Ukrainie. Drugą cechą jest opublikowanie jednolitej informacji. Znaleźliśmy 10–15 podobnych kont z identycznymi informacjami, które zostały opublikowane tego samego dnia i o tej samej godzinie. Z reguły nie są zamieszczone zdjęcia prawdziwych ludzi na awatarach, ale są kwiaty, natura, niektóre symbole itp. Dlatego zawsze konieczne jest sprawdzenie informacji poprzez wyszukiwanie informacji w sieciach społecznościowych, patrzenia czy opublikowana jedna i ta sama informacja i o tej samej godzinie przez boty na innych kontach.

Troll to specjalna osoba, która pisze i tworzy wiadomości manipulacyjne dla sieci społecznościowych. Ona może również rozpowszechniać je samodzielnie i prowadzić rozmowy z prawdziwymi użytkownikami w sieciach społecznościowych. Istnieje kilka rodzajów trolli:

- 1) ludzie, którzy otrzymują zlecenia do tworzenia i rozpowszechniania informacji manipulacyjnych;
- 2) trolle wynajęte przez konkurentów do zniszczenia lub zniekształcenia wizerunku biznesmena lub polityka;
- 3) wojownicy biorący udział w wojnie informacyjnej między państwami. Ich obowiązki obejmują: tworzenie i rozpowszechnianie informacji fałszywej i manipulowanie, przekonywanie odbiorców w zamówionej informacji. To są trolle wystarczająco wysokiego poziomu ze specjalnymi kontami [1].

Schemat pracy trolla: wojownik informacyjny tworzy kilka kont, dołącza dużą liczbę „przyjaciół” (w tym konta utworzone przez niego, niezbędne do wspierania i rozprzestrzeniania fałszywych wiadomości). Następnie on tworzy temat do dyskusji lub manipulacji, lub wchodzi w dyskusje nad omawianą problematyką. Troll rzadko zaczyna angażować się w swoją pracę „czarną” od pierwszego posta. Dlatego trolle mają własne wypracowane techniki i metody [3].

Pierwszą metodą jest udawanie, że jest autorytetem w danej branży i udzielanie wszystkim wszelkich porad niezaprzeczalnych. Lub tworzenie konta od imienia prawdziwego eksperta lub autorytetu i rozpowszechnianie informacji „jakby od niego” lub przystąpienie do dyskusji. Trolle często tworzą konta bliźniacze osób prawdziwych. To znaczy tworzą konto, które jest całkowicie podobne do konta prawdziwej

osoby, na którym znajduje się jej zdjęcie, dane osobowe itp. Trolle wysyłają do znajomych prośbę o dołączenie, ponieważ poprzednie konto zostało złamane lub zapomniane hasło itp. i utworzone nowe. I w imieniu prawdziwej osoby dystrybuuje informacje manipulacyjne.

Druga metoda jest bezpośrednim przeciwieństwem pierwszej. Troll będzie potrzebował więcej niż jednego konta, ponieważ będzie rozwijać dyskusję. Zadaniem trolla w tym przypadku jest zadawanie naiwnych lub prowokacyjnych pytań, niszcząc tym samym wizerunek eksperta/autorytetu, posła, osoby publicznej lub środków masowego przekazu. Schemat jest prosty: troll przedstawia jedno zagadnienie na jednym koncie, rozwija całą dyskusję z innych kont i ostatecznie z jeszcze innego konta i przedstawia się jako naoczny świadek, osoba, która dobrze zna temat dyskusji i daje przekonujące, czasem fikcyjne argumenty.

Trzecią metodą jest przyciągnięcie uwagi użytkowników do ich osoby lub przedstawienie się jako ekspert i zaczynanie manipulować, rozpowszechniać „zainfekowane” informacje.

Czwartą metodą jest użycie „holivarów”. Są „wieczne” pytania, tematy, kontrowersje, wokół których można dyskutować w nieskończoność i bez rezultatu [3].

Broń trolli to mistrzowskie władanie słowem. Zadaniem takiego trolla jest napisanie zdania, które przyciągnie użytkownika. On ma zrobić to w taki sposób, aby nie wykraczać poza omawiany temat³.

Możemy rozpoznać trolla w następujący sposób: konta mogą być puste (bez danych osobowych) i nowo utworzone. Z każdym rokiem wśród trolli takich kont jest mniej. Konta te są często zamknięte. Są konta, które zawierają wiele nacjonalistycznych, patriotycznych informacji, ale jeśli przeanalizować konta i wiadomości bardziej szczegółowo natychmiast będzie wiadomo, że jest to specjalnie umieszczona informacja. Trolle są zawsze aktywne, ale często widać, że pracują tylko przez 8–10 godzin z rządu, tyle ile trwa ich dzień pracy. Poprzez wyszukiwanie w sieciach społecznościowych możesz śledzić aktywność trolli, które maskują pod różnymi kontami.

Lom (eksperty). Lomy to są prawdziwi ludzie, którzy promują pewne korzystne dla klienta informacje w przestrzeni internetowej. Są to w większości blogerzy, którzy mają dużą liczbę ludzi (5 000 lub więcej) i rozpowszechniają za pośrednictwem swojego bloga lub kont w mediach społecznościowych wiadomości mające wpływ na wojnę informacyjną.

Rodzaje lomów: Robotnicy-lomy pracujący w sieciach społecznościowych dzielą się na trzy rodzaje: lom przy właścicielu, lom na pensji i lom na „wolnym chlebie” [2].

Pierwszy typ to z reguły dziennikarze lub politolodzy, którzy na prośbę pewnego klienta (zwykle polityka) rozpowszechniają wiadomości w sieciach społecznościowych. Ten typ charakteryzuje się tym, że lom rozprawdza niezbędne informacje w określonym przedziale czasu i przez długi okres. Na przykład podczas konfliktu zbrojnego lub podczas kampanii wyborczej itp.

Drugiej rodzaj – to lom, który pracuje dla konkretnego klienta i ma stałe miejsce pracy. Na przykład dziennikarze pracujący w redakcji sponsorowanej przez oligarchę wspierają jego wizerunek w mediach społecznościowych.

Trzeci rodzaj to lomy, które rozsyłają posty tylko na zamówienie różnych klientów, rozpowszechniają nieznane wiadomości innych za pieniądze [1].

Odróżnić loma od zwykłej osoby, która wierzy w to, co rozprzestrzenia się raczej jest bardzo trudno. Przecież mają profesjonalne konta utworzone od dawna, są piękne „rodzinne” zdjęcia, wiele ciekawych postów i nie zachowują się brutalnie podczas korespondencji. Ich głównym celem jest podsycenie dyskusji, zachęcenie innych prawdziwych uczestników do dyskusji na ten temat, narzucenie swojej opinii. W celu zweryfikowania należy monitorować przez dłuższy czas ich działania i analizować wszystkie posty. Jeśli ktoś nagle zmieni zdanie przed wyborami lub innym ważnym wydarzeniem i zacznie rozpowszechniać informacje sprzeczne z poprzednimi, można założyć, że jemu za to płacą, ale trudno to udowodnić.

Wojownicy informacyjni tworzą i rozpowszechniają informacje, często zniekształcają informacje, przedstawiają w sposób fałszywy lub jednostronny, dostarczają jedynie przykładowe fakty, manipulują w nagłówkach [1].

Dlatego, gdy widzisz posty od trolli, najlepiej nie odpisywać, nie angażować się w dyskusje z nimi, nie rozpowszechniać od nich informacji. Ponadto wyłączać emocje, stale zadawać dodatkowe pytania na ten temat, nie oszczędzać czasu i wykorzystywać wszystkie narzędzia, aby zweryfikować jeden fakt.

Ban i lock to najlepsze rozwiązania. Często administratorzy grup boją się zablokować prawdziwą osobę, naszym zdaniem lepiej jest zablokować prawdziwą osobę, niż zapewnić wojownikom informacyjnym pole do rozmieszczenia ich kampanii.

Sprawdzanie informacji online może rozpocząć się od usługi Whois, która pomaga zrozumieć, kto stworzył witrynę i kiedy zaplanowano jej zamknięcie. W Chrome możesz zainstalować funkcję RevEye Reverse Image Search, która pomoże ci wyszukać zdjęcie w różnych wyszukiwarkach. Na przykład wyszukiwarka TinEye może pozwolić zobaczyć zmiany na zdjęciu.

Do analizy obrazów przydatna będzie Fotoforensics, która pokaże zmiany w świetle, wykonane za pomocą Photoshopa. Usługa ImgOps pomoże Ci zrozumieć metadane zdjęć.

W pracy wideo używać wtyczki InVID (In Video Veritas), aby uzyskać informacje kontekstowe o filmach YouTube i Facebook, Instagram i Twitter. Narzędzie dzieli wideo na klatki kluczowe i uzyskuje dostęp do wyszukiwarki do wyszukiwania rewesu [2].

Dostępne są również: Facebook Graph, Stalkscan, Cree.py, który umożliwia wyświetlanie aktywności konta po jego zamknięciu. W przypadku wózków Twitter dobrze by było zainstalować aplikację Botsentiel dla Chrome, która natychmiast zaznacza boty znajdujące się w jej bazie. Narzędzie Socialbearing pomoże ci przeanalizować twoje konto, a Hoaxy pokaże ci, jak rozpowszechniają się wiadomości w mediach społecznościowych.

W wielu krajach stworzono wróżki (elfin), których zadaniem jest śledzenie i eliminowanie wojowników informacyjnych. W niektórych państwach wróżki otrzymują wynagrodzenie z budżetu państwa, funduszy pomocowych, patronatu, a w niektórych to grupy entuzjastów, które chcą uczynić sieci społecznościowe czystszyimi od manipulacji, prowokacji i kłamstwa.

Wniosek Podsumowując, zauważamy, że trolle są bardzo aktywne w sieci światowej Internet. Jest ich kilka rodzajów. Są wojownikami informacyjnymi. Ich praca jest głównie opłacana przez zainteresowane osoby.

Walczyć z nimi należy nie tylko na poziomie indywidualnym, ale także państwowym. Warto poprawić naszą umiejętność korzystania z mediów, tworzyć reklamę społeczną, która nauczyłaby odbiorców znajdować trolli i eliminować ich.

References

1. Krykova Svetlana, Pasyutyna Anastasia. *Teritoriju bots*. – Access to resources: http://longread.strana.ua/territoriya_botov
2. Malynka Volodymyr. *Bootferms, trolls, fairies: how to detect and counteract*. Retrieved from https://ms.detector.media/mediaprosvita/master_clas/botofermi_troli_feyki_yak_viyaviti_i_protidiyati/
3. Mudra I. M. *The term “trolling” and his views on social networks*. *Science and Education a New Dimension*, 2016, 3 (108), p. 42–45.